

Samit OSN o potravinových systémoch

V súvislosti so septembrovým Samitom OSN o potravinových systémoch vydala Copa-Cogeca spolu s ďalšími organizáciami prvovýrobcov a producentov potravín z celého sveta spoločné vyhlásenie, ktorého cieľom je komunikovať národným vládam a zástupcom OSN kľúčové záväzky a požiadavky.

Čo sa týka záväzkov, agropotravinári sa zaviazali pokračovať v úsilí produkovať dostatok potravín pre rastúci počet obyvateľov a zároveň zlepšovať udržateľnosť produkcie. Zaviazali sa tiež chrániť biotopy a prispievať k sociálnej vitalite a tvorbe pracovných miest vo vidieckych oblastiach. Agropotravinári tiež vyzvali členské štáty a ďalšie zainteresované strany, aby ocenili ich úsilie pri produkcii potravín. Vyzvali k prístupu k technológiám, znalostiam a finančným zdrojom potrebným na dosiahnutie týchto cieľov. Členské štáty a medzinárodné inštitúcie musia uznať kľúčovú úlohu prvovýrobcov a potravinárov pri zmenách potravinových systémov a potrebu aktívnej spolupráce pri formulovaní politík týkajúcich sa potravín.

Spoločné vyhlásenie producentov potravín k Samitu OSN o potravinových systémoch /krátené znenie/

Úvod

Bez aktívnej účasti agropotravinárov ako rovnocenných partnerov je akákoľvek diskusia o potravinových systémoch nemožná.

Záväzky agropotravinárov

- Sme pripravení zabezpečiť výživu pre ďalšie dve miliardy ľudí do roku 2050, a to efektívnym využívaním zdrojov a zodpovedným poľnohospodárstvom, čo bude vyžadovať zlepšenie udržateľnosti produkčných metód.

- Vzhľadom na najnovšiu správu IPCC o zmene klímy už podnikáme opatrenia na zmiernenie zmeny klímy a prispôsobenie sa jej. Prostredníctvom našich každodenných činností kladíme väčší dôraz na ochranu biodiverzity a ochranu biotopov.
- Naďalej budeme podporovať trvalo udržateľné živobytie pre výrobcov potravín.
- Budeme naďalej uplatňovať čo najudržateľnejšie postupy na pôde, vode, v lesoch, na pastvinách a prostredníctvom potravinových dodávateľských reťazcov, aby sme minimalizovali dopady našej činnosti na ekosystém. Budeme sa snažiť o čo najzodpovednejšiu produkciu, ktorá maximalizuje nutričné a sociálno-ekonomické výhody bez toho, aby bol ohrozený potenciál súčasných a budúcich generácií využívať prírodné zdroje.
- Disponujeme znalosťami tradičných postupov a sme tiež nositeľmi inovatívnych riešení, ktoré môžu viesť k prechodu na inkluzívnejší a udržateľnejší globálny potravinový systém. Naďalej budeme pestovať a propagovať miestne, pôvodné, zanedbané alebo nedostatočne využívané plodiny, poľnohospodárske a rybolovné metódy, najmä ak môžu minimalizovať negatívne vplyvy na životné prostredie.
- Naďalej budeme predchádzať opúšťaniu pôdy (sociálna úloha budovania vidieckych komunit).
- Znížime straty a plytvanie potravinami integráciou inovácií do našich výrobných postupov a prepojením s inými článkami potravinového hodnotového reťazca.
- Zaväzujeme sa zachovať vidiecku krajinu a poskytovať environmentálne a sociálne služby.
- Zaväzujeme sa maximalizovať pracovné príležitosti v poľnohospodárstve, rybolove a obchodovaní s potravinovými zdrojmi, posilniť postavenie žien a udržať a prilákať mladých, aby sa stali udržateľnými výrobcami potravín.
- Prostredníctvom našich organizácií budeme aj naďalej spolupracovať s tvorcami politík v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva.

Požiadavky agropotravínárov

- Chceme byť považovaní za rovnocenných partnerov, nie za príjemcov alebo cieľ politik a programov.
- Požadujeme uznanie a odmenenie nášho úsilia pri zabezpečovaní potravín udržateľným spôsobom a väčšie ocenenie a rešpektovanie našich znalostí a skúseností ako expertov vo svojej oblasti.
- Žiadame prístup k dostatočnej finančnej podpore na uskutočnenie potrebných investícií, ktoré umožnia udržateľnejšiu výrobu potravín.
- Požadujeme zjednodušenie prístupu k bezpečným, efektívnym a cenovo dostupným alternatívam a k širokému spektru bezpečných špičkových technológií a postupov; je preto nevyhnutné viac investovať do výskumu, ktorý je blízky realite výrobcov, aby boli výsledky dostupné a aplikovateľné.
- Požadujeme akceptovanie rozdielov na miestnej a regionálnej úrovni a prijatie flexibilnejšieho prístupu k súčasným globálnym potrebám.
- Mali by byť podporované a propagované všetky druhy udržateľných poľnohospodárskych postupov (agroekológia, presné poľnohospodárstvo, integrovaná ochrana proti škodcom, udržateľný rybolov a lesné hospodárstvo, atď.); je tiež potrebné prepojiť poľnohospodárov a spotrebiteľov, aby si vzájomne lepšie rozumeli.
- Žiadame pravidlá na posilnenie postavenia producentov potravín v potravinovom hodnotovom reťazci.

Očakávania agropotravínárov od Samitu OSN o potravinových systémoch

1. Zvyšovanie odolnosti

Agropotravínári sú často vystavení extrémnym poveternostným vplyvom a účinkom zmeny klímy. Očakáva sa tiež, že produktivita a dostupnosť zdrojov medzi lokalitami bude z roka na rok stále premenlivejšia. Je potrebné budovať odolnejšie globálne potravinové systémy. Na základe znalostí a skúseností agropotravínári minimalizujú dopady činností na suchozemské a vodné ekosystémy, obnovujú degradované ekosystémy, chránia biodiverzitu, nahrádzajú fosílnu palivá alternatívnymi zdrojmi energie, prispievajú k sekvestracii uhlíka. Výrobcovia potravín predstavujú kľúčovú súčasť riešenia a odmietajú, aby boli považovaní iba za súčasť problému. Posilnenie odolnosti výrobcov by malo byť záujmom všetkých článkov potravinových systémov a nie iba samotných výrobcov. Dôvodom je, že agropotravínári reagujú na dopyt vytváraný inými aktérmi v hodnotovom reťazci. Ostatní aktéri sú teda zodpovední za negatívne dôsledky, ktoré ich dopyt vytvára na prírodné zdroje, a mali by prispieť k riešeniu problému.

2. Vyrovnávanie síl v hodnotovom reťazci

Agropotravínári trpia nadmernou koncentráciou moci v rukách niekoľkých aktérov v rámci potravinového hodnotového reťazca. Malí výrobcovia potravín sú najdôležitejšími dodávateľmi mnohých potravín a zároveň zohrávajú neoceniteľnú úlohu pri výžive celosvetovej populácie. Producenti potravín preto požadujú dekoncentráciu moci v potravinovom reťazci, aby boli potravinové systémy skutočne udržateľné. Tiež vyzývajú na podporu a posilnenie miestnych, národných a regionálnych trhov. Spravodlivý prístup na trhy za spravodlivé ceny, berúc do úvahy skutočné náklady je kľúčový nielen pre dosiahnutie potravinovej bezpečnosti, ale aj pre dosiahnutie holistických cieľov environmentálnej a sociálnej udržateľnosti.

3. Prístup agropotravínárov k financiám

Investície by sa mali zamerať na širšiu implementáciu zodpovednejších postupov, ktoré znižujú (eliminujú) environmentálne náklady. Vzhľadom na rozmanitosť agropotravínárstva v rôznych oblastiach sveta je potrebné finančné zásahy náležite prispôbiť. Požadujeme prístup k prispôbeným úverovým mechanizmom (založeným na dôkladnej znalosti sektora) za dostupné ceny, a nie k tradičným bankovým schémam. Prístup k mechanizmom financovania je zvyčajne ťažký,

najmä pre mladých a malých. Je potrebné spolupracovať s vládami, medzinárodnými finančnými inštitúciami a poisťovňami na inovácii finančných mechanizmov, posilnení a lepšej ochrane pred potenciálnymi nepriaznivými udalosťami. Je dôležité, aby sa dotácie opätovne zamerali na pokrytie nákladov spojených s prechodom na trvalo udržateľné výrobné systémy, na zníženie straty potravín a odpadu a na zaistenie efektívnejšieho a spravodlivejšieho riadenia prírodných zdrojov.

4. Podpora organizácií výrobcov potravín

Je nevyhnutné podporovať organizácie, združenia a družstvá výrobcov potravín ako zásadný spôsob, ako zvýšiť ich hlas v potravinových systémoch. Organizácie výrobcov zlepšujú živobytie svojich členov, zjednodušujú im prístup na trhy, pomáhajú im brániť ich práva, zastupujú ich záujmy a zvyšujú informovanosť o kľúčovej úlohe agropotravínárov pri tvorbe politiky na všetkých úrovniach.

5. Nutnosť vytvoriť silný nezávislý hlas agropotravínárov na úrovni OSN

Polnohospodári a potravinári požadujú formálne zriadenie politického mechanizmu, ktorý umožní výrobcovi potravín úzke zapojenie sa do procesov OSN a do procesu tvorby politiky súvisiacej s potravinovými systémami.